

RTB
SOCIOLOGIE
ROMÂNASCĂ

Director: D. GUSTI

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
INV. N. 111234

ANUL IV, Nr. 1-3

IANUARIE - MARTIE, 1939

FUNDATIA CULTURALĂ REGALĂ „PRINCIPELE CAROL” - SERVICIUL SOCIAL
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIALE AL ROMÂNIEI

SOCIOLOGIE ROMÂNEASCĂ

DIRECTOR: D. GUSTI

ANUL IV, NR. 1 - 3

IANUARIE - MARTIE 1939

BAZELE ȘTIINȚIFICE ALE SERVICIULUI SOCIAL*

Spiritele care nu pot concepe științele sociale ca sortite să rămâie din punct de vedere practic sterile, și-au pus totdeauna această gravă problemă: „cum ar fi posibilă o politică științifică?“.

Astfel, opera științifică a aceluia care, acum o sută de ani, a creat termenul de „sociologie“, este indisolubil legat de o „politică pozitivistă“. Acesta este de altfel meritul gânditorilor francezi, că din zorile sociologiei moderne, au încercat să reunească teoria și acțiunea socială, într'un efort comun spre o viață umană deplină conștientă de sine însăși și stăpână pe destinul său.

România și-a dobândit în acest domeniu o experiență deja veche, a cărei expunere năr fi lipsită de interes și care și-a găsit expresia în Legea Serviciului Social promulgată în 18 Octombrie de Majestatea Sa Regele Carol II.

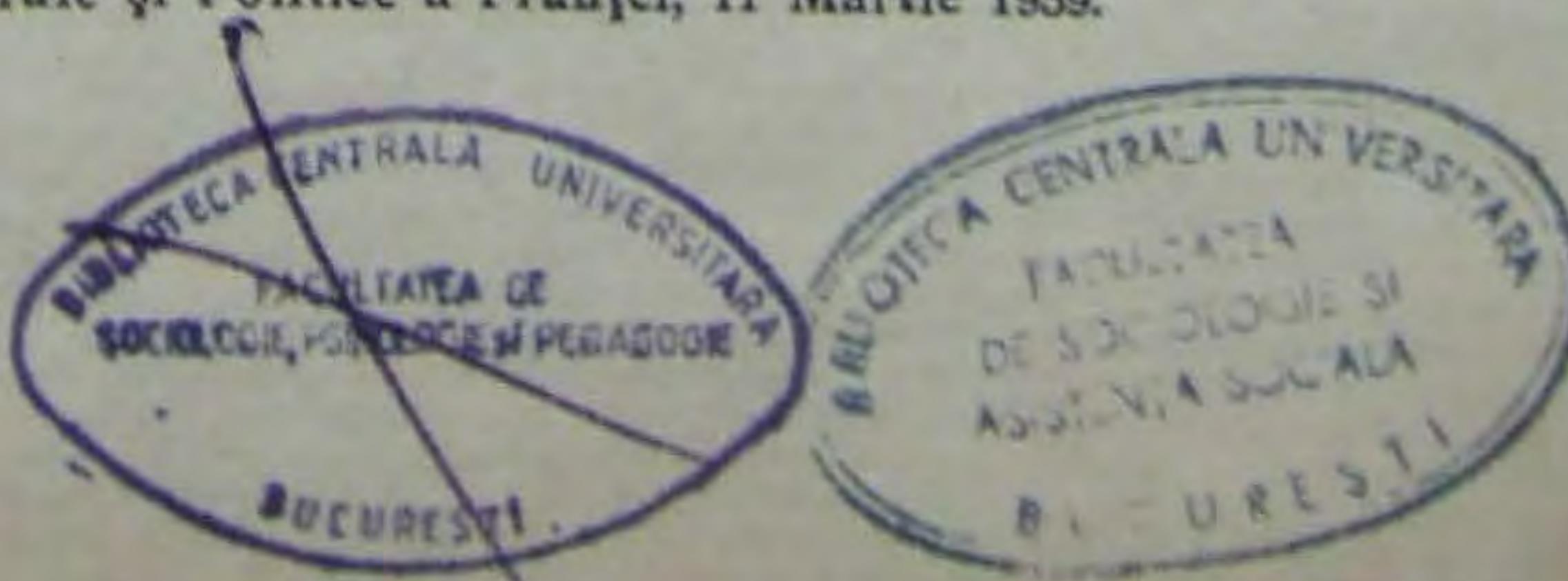
Această lege are o mare importanță pentru viața socială a României, căci scopul ei este de a trezi și de a organiza efortul țării pentru cucerirea unei vieți noi. Dar această lege este la fel de importantă și din punct de vedere teoretic. N'ar trebui să credem că s'a făcut dintr'o dorință vagă de a transforma o ideologie utopică în realitate. Chiar dimpotrivă, Legea Serviciului Social reprezintă o contribuție originală la doctrina politicei științifice. Solidă sa bază filosofică, doctrina sa sociologică, vederile sale etice și politice sunt rezultatul unei lungi și minuțioase experimentări, riguros controlate vreme de mai mulți ani.

Dar ca să facem să se înțelegă mai bine soluțiile practice adoptate de Legea Serviciului Social, vom începe prin expunerea datelor și liniilor generale ale doctrinei care se află la baza experimentărilor sociale.

I. DOCTRINA ȘTIINȚIFICĂ A SERVICIULUI SOCIAL. a) *Realitatea socială și studiul ei.* Momentele de criză care intervin în viața unui popor par să justifice interesul ce se dă științelor sociale: cercetătorii se văd într'adevăr forțați să se întrebe care sunt cauzele care provoacă aceste crize. Se găsește întotdeauna, printre aceste cauze, o temă comună. Conducătorii care n'au cunoscut destul realitatea s'au prea încrezut în intenția lor, care i-a înșelat. Atunci dar, n'ar trebui să luăm măsuri din vreme și să spunem realitatea unui studiu științific ca s'o cunoaștem în toate detaliile sale? N'ar trebui să ținem seamă de legile vieții sociale ca să le dominăm supunându-le? N'ar trebui să știm, ca să prevedem și să supraveghem?

Acest proces social de scrupule științifice ale oamenilor care se ocupau de științele morale și politice, l'am cunoscut destul de bine la noi. Poporul nostru, în urma vicisitu-

* Comunicare la Acad. de Științe Morale și Politice a Franței, 11 Martie 1939.

dinilor istorice, n'a reușit să creeze un stat național modern decât în mijlocul ultimului secol. Conducătorii noștri, elevii unui occident care i-a orbit, vorăjă numai prin decrete, să transforme bătrâna naștere tărănească într-o copie fidelă a statelor apusene. Realitatea socială nu s'a lăsat. Necunoscută și bruscată, societatea românească reacționează, opunând elanului reformator al clasei conducătoare un hotărît refuz al colaborării.

În 1918, la Iași, în timpul durerioasei perioade de cotire care precedă cu puțin victoria finală, a trebuit să ne întrebăm sincer care ar fi posibilitățile de lucru eficace ridicării țării. Singura naștere speranță fu credința în valoarea practică a științelor sociale. Astfel „Asociația pentru știință și reformă socială” își propuse deci ca scop să ajute la ridicarea țării prin aportul obiectiv al științelor sociale.

Pentru cunoașterea realității sociale trebuie mai întâi să stabilim metoda după care se va proceda. Datele sociologiei generale ne ajung pentru a spune că viața oricărui grup uman este infinit de variată și că ea nu se repetă niciodată, nici în timp nici în spațiu. Dacă trebuie deci să ținem socoteală de legile generale ale vieții sociale, trebuie cu atât mai mult să ne consacram unui lucru neîntrerupt, eșalonându-se pe mai mulți ani, spre a urmări variațiile vieții sociale ale poporului pe care-l studiem.

In acestea se găsește originea metodei noastre de cercetări monografice, ale cărei trăsături esențiale fură schițate din 1910, în lecția mea inaugurală ca profesor de Sociologie, politică și etică. Noi am afirmat atunci un adevăr, pe care anchetele noastre ulterioare l-au verificat din plin; realitatea socială — ziceam atunci — e un fenomen extrem de complex care nu poate fi studiat decât grație unui număr destul de mare de specialiști, din diverse ramuri ale științelor sociale și naturale, lucrând în grup și formând ceeace se numește o *echipă*. Într-adevăr, o societate omenească este constituită dintr'un fascicol de manifestări spirituale, economice, juridice și administrativo-politice, care sunt determinate la rândul lor de un complex de cauze, unele sociale, istorice și psihice, iar altele naturale, biologice și cosmologice.

Studiul unităților sociale, la fel ca cel al relațiilor între aceste unități și procesele sociale, va trebui deci să se poarte asupra ansamblului acestor fapte, prin studii monografice directe. Și cum aceste unități sociale nu sunt decât fragmente integrate în alte unități superioare, monografia sociologică va trebui să treacă la studierea unităților sociale din ce în ce mai complexe, familii, sate, orașe, regiuni, pentru ca să ajungă, în sfârșit, la studierea nașterii întregi și prin care am ajunge ceeace numim „Ştiința Națiunilor”.

b) *Studiul realității și idealul social*. Este evident că aceste cercetări sociale monografice trebuie să fie făcute cu un deosebit spirit critic și cât se poate de sever. Indoiala metodică, absența oricărei prejudecăți, viziunea clară și distinctă a faptelor, sunt calități indispensabile oricărui om de știință. Cu atât mai mult cu cât știința socială trebuie să se supue legilor stricte ale observației științifice, căci nici într'un alt domeniu, pasiunile politice și părtinitoare, prejudecățile morale și religioase nu-și dau curs mai liber.

Dar această atitudine rigidă care caracterizează omul de știință, nu poate constitui un suprem ideal uman. Faptele ce se observă nu sunt totdeauna de natură să provoace în noi un sentiment de entuziasm, chiar dimpotrivă, câte dureri, câte dificultăți, câte non-sensuri și câte injustiții nu se găsesc în societățile noastre!

Omul de știință după ce și-a făcut datoria de strict observator, trebuie să cedeze locul moralistului, și astfel, concluziile științifice asupra realității sociale se dublează de un ideal social.

Dar acest ideal etic și social, născut în urma unui studiu științific, va avea un caracter particular, căci neprevănd contactul cu faptele, el își va propune ca scop ameliorarea aceea ce există, și nu creierea utopică a unui paradis viitor.

Această problemă a idealului social trebuie să fie acordată cu problema relațiilor existente între individualitate și societate. Dacă afirmăm că, dintr-o bună cunoaștere a realității sociale, naște un ideal etic social eficace, nu urmează că individualitatea își pierde acolo toate drepturile sale? Societatea nu ajunge să devină un tiran pentru individ?

Trebue, pentru a rezolva această dificultate, să nu se confundă, cu promptitudine, egoismul individual cu desvoltarea armonioasă a calităților individuale. Această dezvoltare trebuie și poate să aibă loc nu atât ca forță dușmană societății, ci ca o sinteză creatoare a unei adevărat personalități umane, care își dezvoltă calitățile în aşa fel ca să le facă utile colectivității. Adevărata personalitate, personalitatea socială, idealul etic al individului, se raliază astfel idealului social, fără lovire și fără conflict, ca o sinteză care ar rezolva antinomia care ar putea exista între individ și colectivitate.

c) *Idealul social și mijloacele politice de realizare*. Dacă o asemenea personalitate ajunge să cunoască perfect realitatea socială, ea se găsește în momentul acela transformată în forță creaoare, se întreabă care vor fi mijloacele politicei de întrebunțat pentru realizarea idealului urmărit.

Politica, adică mijloacele tehnice de realizare ale idealului social, nu va trebui în tot cazul să uite lecțiile anchetei sociologice. Legea paralelismului social ne demonstrează că realitatea socială nu poate fi disecată în trunchiuri separate decât numai pentru analiza științifică. Faptele însăși formează un tot cu o structură autonomă și cu o voință socială proprie. Acestea ne permit să tragem concluzia că reforma socială va trebui să se aștepte, sau să fie integrală în ceiace privește ansamblul formelor de viață socială și a cauzelor sale determinante sau să rămâne sterilă.

Nu te poți încerca la o reformă socială, atâtă vreme cât n'ai elaborat în prealabil un plan de lucru care să cuprindă toate aspectele problemei.

Un exemplu: problema denatalității, nu este un simplu fenomen biologic. Cauzele sale sunt intim legate de structurile sociale, de viața economică, de gradul vieții spirituale, religioase și morale a diverselor grupări și indivizi, de legi, de organizația privată a familiilor și de organizația publică a statului.

Și dacă pentru studierea acestei probleme este necesară formarea unei echipe de cercetători specializați, atunci cu atât mai mult, pentru ca să ajungem să provocăm schimbările dorite, trebuie o coordonare de eforturi multiple și diverse.

Sociologia ne învață însă că fenomenele sociale sunt infinit variabile. Acțiunea de intervenție conștientă în evaluarea unui grup, va trebui astfel, să urmeze de aproape realitatea mișcătoare a faptelor. Revenind la exemplul nostru ar trebui să spunem, că în fenomenele sociale, atât pentru omul de știință cât și pentru reformatorul social, nu există o problemă tip a denatalității, ci o serie întreagă de probleme, cu aspecte infinit variabile, datorite unor cauze care sunt și ele infinit variabile. Orice grup reprezintă pentru reforma socială, o problemă inedită pentru care trebuie să se creeze o tehnică nouă de intervenție, și să se găsească procedeele reformei sociale specifice.

Reforma socială pierde, în acest fel, caracterul său de filosofie și de politică generală, devenind numai un efort în vederea divizării faptelor sociale complexe a unităților sociale individuale. Studierea faptelor particulare, care trebuie dirijate, devine astfel prima datorie a reformatorului și monografia sociologică primul său instrument de lucru.

In orice reformă socială trebuie să se reformeze nu un simplu detaliu sau un aspect din viața unui grup, ci viața totală a grupului însuși. Efortul individual, chiar dacă ar fi dotat cu cea mai absolută putere temporară, va rămâne steril dacă întreg grupul nu urmează și el mișcarea și dacă nu face un efort corespondent către ameliorarea întregului său fel de a trăi și de a concepe viață.

Dar pentru a porni din loc acest efort colectiv, această viață socială, trebuie să-i arătăm scopurile practice pe care să le urmeze. Ar trebui atunci, ca imediat să căutăm, prin etape succesive, aceste scopuri, și după un plan progresiv să facem în aşa fel ca să fie adoptate de voința socială unanimă.

In rezumat, doctrina noastră se întemeiază pe afirmarea necesității de a studia realitatea socială, cu ajutorul cercetărilor directe ale monografiei sociologice, bazate pe o justă concepție a personalității umane și pe cercetarea mijloacelor de politică culturală, capabile să transforme o unitate socială într'o singură voință de creație.

II. EXPERIENȚELE NOASTRE ANTERIOARE LEGII SERVICIULUI SOCIAL. a) *Anchetele monografice.* Caracterul propriu al doctrinei noastre cere să trecem imediat la fapte. De aceea noi am organizat mai întâi câteva echipe, care au făcut campanii de monografii sociologice în satele românești, unitățile sociale fundamentale ale țării noastre, care au cea mai mare nevoie de reforme sociale. Mulțumită transformării vechei noastre „Asociații pentru studiu și reformă socială” în „Institutul Social Român” și mulțumită colaborării studenților dela Universitatea din București, aceste monografii au luat o mare extensiune. Începând din anul 1925, am consacrat fiecare din vacanțele noastre școlare studierii unui sat, și tot deatunci, am reușit să ne atașăm geografi, antropologi, biologi, higieniști, istorici, psihologi, folcloristi, filologi, economiști, juriști, etc. Astfel se formă o vastă școală practică și în același timp teoretică, cu un caracter academic, și în care, ca reprezentant al unei discipline științifice, fiecare lucra cu elevii săi, dând naștere „Școlii române de Sociologie”.

b) *Căminele Culturale.* Observațiile științifice ale echipelor noastre au fost din punct de vedere practic surprinzătoare. Și datoria noastră de reformatori sociali cu atât mai urgentă și mai indispensabilă. Dar eforturile primelor echipe, cu un caracter exclusiv academic, punând cercetarea înaintea acțiunii, erau ineficace.

Din fericire, colectivitățile sătești începură să se miște și să lupte pentru propria lor ridicare culturală. După un număr oarecare de ani, există o puternică mișcare populară, care-și găsi expresia, în 1920, într-o operă sistematică de reformă socială datorită în întregime inițiativelor Majestății Sale Regelui Carol II, pe atunci Prinț moștenitor. Ea primi numele de Fundația Culturală Regală Prințul Carol. Dar pentru a eforturile oamenilor sinceri și de bună voință să fie utile, trebuia să se înceapă printr-o organizare și printr-o orientare a lor.

Formula adoptată a fost aceea a „Căminului Cultural”, adică a unei organizații care cuprindea intelectualii satului: învățători, preoți, agenți de-ai statului și reprezentanți țărani. Dar viața culturală fiind o sinteză cu aspecte multiple, pe care reforma socială trebuie să o pună în mișcare, Căminul Cultural, ca o necesitate firească, se dividează în patru ramuri: Ocrotirea sănătății publice, organizarea muncii (tehnică și cooperativă), cultura morală și cultura intelectuală. *Sănătate, Muncă, Suflet și Spirit* sunt cele patru cuvinte de ordine ale intelectualilor și țăraniilor organizați prin cele 2.600 Cămine Culturale ale noastre.

Evident, Statul are dreptul și datoria de a orienta țara. Dar poate el să facă aceasta numai cu ajutorul funcționarilor săi, sau ar fi mai bine dacă ar dispune de ajutorul întregiei populații? Căminul Cultural trebuie să convingă membrii nației noastre că ei trebuie să-și unească eforturile pentru a da țării lucrători și creatori, și nu simple subiecți. Fiecare, în micul său domeniu de viață socială, poate fi și trebuie să fie o personalitate creatoare. Trebuie să se intereseze și să lucreze din toate forțele, pentru a rezolva marile probleme pe care le pune realitatea. Dar pentru asta, inițiativa privată ne pare indispensabilă. Fără ea, nici un progres social nu este posibil. Însă această inițiativă trebuie să fie organizată. Aceasta este rolul Căminului Cultural. Programul său consistă în a pune la dispoziția fiecărui grup social mijloace de cultură. Pentru sănătatea publică: educație fizică, terenuri de sport, instalații de băi, dispensarii, etc. Pentru organizarea muncii, o educație agricolă, viticolă, veterinară, înființări de cooperative de producție și de vânzare, procură instrumente moderne de lucru, construcții de ateliere. Pentru cultura sufletului și a intelectului, fondări de biblioteci școlare, muzeu, săli de conferințe, de teatru, etc. Dar toate aceste instrumente culturale n-ar avea niciun sens fără idealul de solidaritate umană și fără abnegația individului față de colectivitate.

Fundația Regală „Prințul Carol” și-a propus să desvolte această mișcare a Căminelor Culturale, și s-o conduce, nu numai prin diferite publicații, ci și prin înființarea de școli țărănești și școli de conducători de Cămine Culturale. În primele se instruiesc tinerii țărani ca să devie oameni conștienți de datoriile lor față de stat. În celelalte, inte-

Ieșii creatori de Cămine Culturale sunt inițiați în metodele ancheteilor sociale și în aspirațiile politicei culturale.

c) *Echipele Regale studențești*. Rezultatele obținute prin Căminele noastre Culturale merită să fie generalizate. Dar ar trebui să precizăm mai întii metoda noastră de lucru. În acest scop, făcând apel la tineretul intelectual, am creat **Căminele Culturale model**.

Majestatea Sa Regele Carol II luă în 1934 inițiativa de-a constitui Echipele Studențești însărcinate cu experimentarea celei mai bune metode de lucru pentru Căminele Culturale. Astfel Fundația Regală „Principele Carol” organiză, vreme de cinci ani, un număr de 228 echipe, care se instalară, pe timpul lunilor de vară, în 114 sate românești.

Fiecare echipă era compusă din studenți de specialități diverse, pentru că anchetele să fie cât mai complete și pentru că acțiunea întreagă să fie cât se poate de coordonată. Am întrebuințat în total 1.615 de studenți, dintre care 216 dela Facultatea de Litere, 215 dela Academia de Teologie, 203 dela Institutul Agronomic, 200 dela Școala de Menaj, 198 dela Facultatea de Medicină, 170 dela Facultatea de Medicină Veterinară, 115 dela Academia de Educație Fizică, 112 dela Facultatea de drept și alții dela școlile de asistență socială, dela școlile de cooperare, etc.

ACESTE echipe au fost supraveghiate și ajutate în munca lor de tehnicieni oficiali ai Statului, în număr de 1.196, dintre care 324 dela medici, 178 ingineri agronomi, 147 comandanți premilitari și din Straja Țării, care se ocupă de educația tinerilor, 136 medici veterinari, 37 ingineri silvici, etc.

Constituirea acestor echipe și programul lor de lucru arată că s'a ținut real seama de doctrina pe care am expus-o.

Iar rezultatul campaniilor a fost dobândirea unor numeroase documentări sociologice.

De exemplu, în 1938, echipele au studiat în mod special problemele împărtării proprietății țărănești, alimentația, natalitatea și mortalitatea infantilă, bugetele familiare, în 55 de sate, cuprinzând un total de 105.000 țărani. Astfel, au studiat un sat dintr'un grup de 300 și un țăran pentru fiecare grup de 160 țărani.

Aceasta a fost, fără îndoială, cea mai mare anchetă făcută în țara noastră.

Publicarea acestor lucrări a fost făcută în parte, și sperăm, ca în curând, să putem pune la dispoziția cercetărilor toate datele noastre.

Un al doilea rezultat, tot așa de important, a fost formarea unui centru de experimentări sociale, printre care satul Dioști merită o deosebită mențiune. Fiind distrus de un incendiu, a fost reconstruit în întregime de echipele noastre, conform voinții exprese a Majestății Sale Regelui Carol II.

III. LEGEA SERVICIULUI SOCIAL. În urma acestor experiențe, care au verificat și pe teren principiile doctrinei noastre de sociologie, de etică și de politică, Legea Serviciului Social orânduiese o temelie legală eforturilor noastre. Această lege deci este punctul final dintr-o mișcare socială preexistentă. În ea se vor găsi trăsăturile esențiale pe care noi le-am analizat deja.

a) *Institutul de Cercetări Sociale al României*. Această lege este o strălucită confirmare a valorii practice recunoscută sociologiei și politicei științifice.

Punctul său de plecare este Institutul de Cercetări Sociale, al cărui sediu este la București și ale cărui filiale, în număr de șapte, sunt răspândite în diverse centre Universitare și regionale ale României.

Caracteristica acestui Institut de Cercetări Sociale este federalizarea tuturor Institutelor de Cercetări Speciale existente în scopul unei colaborări. Numai la București au fost astfel reunite 61 de Institute și Laboratoare. Institutele de geografie, de geologie, de biologie, de medicină, de higienă publică, de antropologie, de agronomie, de economie politică, de conjunctură, de drept, de lingvistică, de folclor, etc., ale căror eforturi erau până aci separate, s'au reunit într'un plan de lucru comun, formând astfel un vast ansamblu.

- Acest Institut de Cercetări lucrează la elaborarea planurilor de anchete și la sinteza materialelor. El e constituit din 15 secții, pe care la enumerăm în ordinea următoare:
- 1) geografie socială și bogății naturale ale țării,
 - 2) biologie socială și sănătate publică,
 - 3) istorie socială,
 - 4) cultură,
 - 5) probleme religioase,
 - 6) lingvistică și folclor,
 - 7) economie socială (agricultură și cooperație; comerț, industrie și finanțe; muncă),
 - 8) științe juridice,
 - 9) științe politice și administrative,
 - 10) politică externă (cuprindând Centrul de Inalte Studii Internaționale),
 - 11) urbanism și ruralism,
 - 12) problema minorităților și a Românilor de peste hotare,
 - 13) apărare națională,
 - 14) statistică,
 - 15) sociologie.

Cercetările monografice și lucrările de sinteză sunt încredințate birourilor, care se ocupă de investigație, de arhivele materialelor culese, de elaborarea critică și de publicarea rezultatelor. Aceste birouri țin la dispoziția grupelor de investigatori toate serviciile lor tehnice (statistică, desen, fotografie, aparate de înregistrare sonoră, etc.), precum și serviciile lor administrative.

Institutul de Cercetări Sociale și filialele sale organizează în fiecare județ servicii permanente de anchete și, cu ajutorul Căminelor Culturale și al Echipelor Studențești, formează o adevărată armată de cercetători.

Din ansamblul acestor organizații reiese o nouă concepție a Științei Sociale.

Aceasta este o știință care nu se limitează la abstracțiuni generale, care ia contact cu realitățile și care-și caută o verificare a concluziilor în confruntarea lor cu faptele.

De altă parte, această știință este izvorul unei perpetui acțiuni directe, ea însăși științifică, și având ca punct de plecare raționamentul științific. Acțiunea noastră nu pierde deci niciodată contactul cu știința și nu riscă să se usuce și să se reducă la formule, căci ea este constant sub controlul faptelor.

Ea ne duce în același timp către o nouă concepție de „civilizație“, care trebuie să fie socotită ca un fenomen social integral, sinteză a tuturor aspectelor vieții unei colectivități, și deci către un nou ideal politic, care este acela al reformei culturale integrale. Căci, după cum am subliniat mai sus, legea paralelismului sociologic ne împiedică să credem în eficacitatea dela sine a unor reforme care nu atacă decât detaliile, fără cercetarea cauzelor profunde și a totalului pe care ele îl constituiesc.

De asemenea, prin civilizație, noi înțelegem un efort creator și constructiv al unui grup social. Noi am adoptat formula Căminului Cultural pentru că ea răspunde tuturor considerațiilor noastre teoretice.

Căminul Cultural e conceput, în primul loc, după principiul coordonației. Scopul lui este organizarea grupului social sătesc, în aşa fel ca să poată coordona eforturile oficiale și private într'un același ritm de lucru și care să compore toate aspectele problemei.

Dar el este de asemenea conceput și după un al doilea principiu: acela al solidarității, care trebuie să se întindă nu numai între diversele fapte ale vieții sociale, ci de asemenea și între diversii membri ai societății.

Și însăși, al treilea principiu de bază este acela al descentralizării, căci fiecare Cămin Cultural având o problemă locală, regională, specifică, trebuie să ducă o politică culturală care să-i fie proprie.

Eforturile țării întregi fiind să urce fără întrerupere gradele civilizației. Aceasta este

și scopul pe care fiecare grup constitutiv al națiunei trebuie să-l urmărească, adoptându-și, pentru realizarea lui, metoda științifică cea mai potrivită.

Organizația socială care se naște din reunirea tuturor eforturilor locale, coordonate și solidare, este un *Stat cultural* în care politica nu este decât un mijloc tehnic în serviciul grupărilor sociale.

Dar această nouă organizare a Statului, pe bazele solide ale științei și pe cercetarea faptelor, ar risca să rămâie sterilă dacă nu s-ar reuși să se reformeze și oamenii deodată cu instituțiile.

Acesta este punctul central al Doctrinei noastre politice; trebuie să constituim o nouă pedagogie politică, al cărui scop să fie de ordin etic: să creiem *personalitatea socială*.

Înțelegem prin „personalitate socială“ dezvoltarea morală a individului care este în perfect acord cu întreg grupul social și ale cărui eforturi tind spre o creație culturală, adică spre o acțiune utilă nu numai individului izolat, ci la fel și individului considerat ca membru al unui colectiv.

Idealul personalității nu însemnează deci nimicirea individualității în profitul colectivității. Dimpotrivă, sistemul nostru de etică rezolvă clar antinomia „individ-societate.“

b) *Extinderea Căminelor Culturale*. Legea Serviciului Social recunoaște ca temelie oricărei acțiuni culturale Organizația căminelor rurale și urbane, cărora le dă un caracter oficial și care au menirea de a coordona toate acțiunile autorităților și ale particularilor. Astfel în fiecare sat înființarea unui cămin devine obligatorie. Acest cămin va trebui să înceapă organizarea satului pe trei planuri de activitate, care sunt la baza programului de ridicare culturală: sănătate, economie și cultură spirituală și morală.

Reprezentanții autorităților precum și funcționarii sunt obligați să dea tot ajutorul și concursul lor căminelor.

Toate căminele dintr'un județ formează între ele o federație de ajutorare reciprocă, care la rândul ei face parte integrantă dintr'una din cele zece regiuni administrative ale țării. Metoda de lucru a rămas tot cea dinainte de Legea Serviciului Social. Dar, prin faptul că programul Căminelor Culturale a devenit oficial, i s'au deschis mari posibilități de realizări. Activitatea Căminelor se desfășoară și acum în etape; asta ne dovedește că ele au rămas fidele prudentiei noastre metodice.

Anul acesta îl vom începe cu un singur județ de fiecare regiune, unde ne vom concentra toate forțele, spre a examina consecințele atribuirii de caracter oficial Căminelor Culturale.

c) *Extinderea școlilor țărănești*. Idealul etic al personalității trebuie urmărit fără oprire. Cu asta ni se anunță o nouă misiune pedagogică. Țărani noștri nu mai trebuie să fie ființe pasive, umile victime ale soartei, ci trebuie să-și dobândească o voință activă care să influențeze.

Căminele noastre Culturale participă și ele, printr'o acțiune continuă și directă, la formarea unor asemenea personalități.

Prin Legea Serviciului Social s'au prevăzut școli sociale, organizate după noua formulă a școlilor țărănești, cu scopul de a înlesni formarea personalităților țărănești, precum și școli pentru pregătirea conducătorilor de Cămine Culturale.

d) *Serviciul Social obligator pentru tineret*. Legea Serviciului Social a și luat deja o inițiativă: aceea de a face obligatorie contribuția studenților la munca socială a echipelor. Asta s-ar putea preta la o confuzie: S-ar putea crede că este vorba aci de organizarea taberelor de muncă cum sunt cele din alte state. Dar trebuie să precizăm că munca pe care noi o cerem studenților noștri nu este o muncă manuală, ci una intelectuală, și scopul nostru nu este să creiem o armată civilă politică, ci numai acela al ridicării satelor prin colaborarea intelectualilor.

Intelectualii noștri sunt în cea mai mare parte de origine țărănească, dar o anumită instrucție eronată le-a dat gustul exclusiv pentru viața citadină și biroucratică. A venit vremea ca această stare de lucruri să se sfârșească. O reîntoarcere la pământ ne pare

indispensabilă. Intelectualii noștri trebuie să ia contact cu realitățile sociale ale satelor, care formează 80% din așezările României. Dealtfel mulți din vechii noștri echipieri, în urma campaniilor făcute la sate, au rămas pentru totdeauna acolo. În tot cazul, pentru acei care sunt destinați să facă parte din clasa conducătoare a unei țări, este extrem de util trecerea prinț'o perioadă de muncă directă, de anchetă și de acțiune socială, în mijlocul clasei țărănești, ale cărei mizerii și măreții nu le vor putea cunoaște altfel. Apoi, datorită activității echipelor se formează o nouă intelectualitate. Din punct de vedere profesional, tinerii noștri intelectuali au posibilitatea să facă dovada capacității lor de administratori și creatori, căci sarcina ce li se încredințează este tocmai aceea de a profita de scurta lor trecere prin sat, pentru a lăsa acolo o amintire de umanitate constructivă. În sfârșit, tineretul nostru are datoria socială de a se apela asupra vieții satelor, a căror populație atât de viguroasă și atât de sănătoasă așteaptă organizarea socială care s'o învețe să profite de binefacerile civilizației moderne.

În România, Legea Militară nu prevede pentru intelectuali decât un an de serviciu față de ceilalți care rămân doi ani sub drapel. Astfel nu e deloc nedrept să se ceară intelectualilor trei luni de Serviciu Social în cursul cărora ei vor lucra pentru binele țării lor.

Foștii elevi ai Școlilor superioare și ai Școlilor speciale, organizați după formula echipelor studențești, vor merge deci să lucreze timp de câteva luni pe lângă Căminele Culturale, în satele țării, după ce în prealabil au urmat ei însiși cursurile unei școli de echipieri, sub conducerea echipierilor vecni, care deja au fost încercați.

Fiecare nou venit va fi supus, ca în vechile noastre echipe, la munca profesională respectivă. Profesorii în școlile țărănești; agronomii la câmp; medicii în dispensare și în organizațiile sanitare; folcloriștii și sociologii la anchetele sociale. Fiecare își va aprecia singur sarcina potrivită capacității sale, și odată zona socială aleasă, își va fixa scopurile și mijloacele de lucru. Fiecare își va fi propriul său șef, având depline puteri în măsura în care va avea conștiința înaltei sale misiuni sociale și naționale.

Acordăm încrederea noastră întreagă valorii intelectuale a tineretului nostru, arzătorului său patriotism și calităților sale de „ingineri sociali“.

Acordăm deasemenea încredere țăranilor și intelectualilor satelor. Marele curent de opinie care transformă azi țara noastră ne permite să afirmăm că România lucrează cu îndârjire la crearea propriului său destin. O muncă pe care o îndeplinește cu certitudinea reușitei, fiindcă are de conducător și de garant, un mare creator: Regele nostru.

Aș fi fericit dacă din scurta expunere pe care am făcut-o ar fi reieșit că efortul de construcție împlinit în țara mea are la bază o doctrină sociologică și o metodă de politică valabilă nu numai pentru România, ci și pentru orice altă țară.

D. GUSTI

O SITUATIE JURIDICA INTOLERABILA NEORGANIZAREA OBȘTIILOR RĂZĂŞEȘTI DIN VRANCEA

Extragem din dosarele monografiei sociologice a satului Nerej o serie de informații, pe care, dată fiind cruda realitate pe care o semnalează, nu credem că li se va putea găsi locul în volumul pe care îl pregătim în limba franceză.

Scopul pe care îl urmărim este mai înainte de toate, practic. Am voi să înfățișăm câteva fapte care să atragă atenția forurilor competente, asupra absolutei necesități de a se lua unele măsuri de limpezire judiciară a situațiunilor din Vrancea.